

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2011 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1033 detí zaočkovaných 1007 detí, t.j. 97,5 % (tab.č.1a), čo je pokles oproti minulému roku o 0,5 %. Evidujeme 20 odmietnutí (1,9%) tohto druhu očkovania.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1033 detí zaočkovaných 1006 detí, z toho 667 detí (64,6%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 339 detí (32,8%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13), t.j. spolu bolo zaočkovaných 1006 detí - 97,4%, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,4%. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 21 odmietnutí.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2006 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 99,2 %, t.j. z celkového počtu 846 detí bolo preočkovaných 839 detí, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,2 %. V tomto ročníku evidujeme 4 odmietnutia očkovania.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 1999 bolo vykonané na 99 %, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,9 %. Z celkového počtu 891 detí bolo zaočkovaných 882 detí. V tomto ročníku evidujeme 3 odmietnutia očkovania.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2011 bolo očkovanie vykonané na 93,5 %, to znamená že z celkového počtu 1033 detí bolo zaočkovaných 966, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 3,32 %. V tomto ročníku evidujeme 42 odmietnutí očkovania (4,1%)

V ročníku narodenia 2010 bolo z celkového počtu 1035 detí zaočkovaných 1014 detí t.j. 98,0 %, u 12 detí rodičia očkovanie odmietli (1,2 %). Všetky deti v oboch ročníkoch boli očkované vakcínou PRIORIX.

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č.5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2001 bolo vykonané na 98,4 %, to znamená, že z celkového počtu 838 detí bolo zaočkovaných 825, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,3 %. Evidujeme 3 odmietnutia očkovania.

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č.6.

Vykazujeme aj očkovanie študentov Lekárskych fakúlt, ktorí boli očkovaní v mieste bydliska, nakoľko obvodní detskí lekári nevedeli uviesť adresu Lekárskej fakulty, ktorú navštevujú, niektorí študujú aj v zahraničí.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2013 (do 31.8.2013) nebolo narodené žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matky.

V ročníku narodenia 2012 bolo narodené 1 dieťa HBsAg pozitívnej matky, ktoré bolo kompletne očkované 3 dávkami vakcíny proti vírusovej hepatitíde typu B + bol podaný HBIG.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 53 dialyzovaných pacientov, všetci pacienti boli očkovaní proti hepatitíde B.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 39 pacientov a všetci boli zaočkovaní proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB nebolo indikované ani v jednom prípade.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované v 5 prípadoch – doteraz bol 1 pacient očkovaný tromi dávkami vakcíny a 2 pacienti dvoma dávkami vakcíny, u dvoch kontaktov nosičov HBsAg očkovanie nebolo indikované z dôvodu pozitivity protilátok anti HBsAg.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 10).

Spolu bolo zaočkovaných 862 detí, oproti roku 2012 je to menej o 291 detí, čo znamená pokles o 25%.

Kliešťová encefalitída – 94 detí

Chrípka – 10 detí do 3 rokov života, 208 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 199 detí

Meningokoková meningitída – 18 detí

Infekcie vyvolané *S.pneumoniae* - 5 detí

Rotavírusové infekcie – 253 detí

Rakovina krčka maternice – 47 dievčat

Ovčie kiahne – 27 detí

Tuberkulóza – 1 dieťa

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 247 osôb, z celkového počtu 484, t.j. 57,6 %, čo je oproti minulému roku pokles o 16,8 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám nebola očkovaná ani jedna osoba. Pokles zaočkovanosti je v dôsledku odmietnutia očkovania niektorých osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola u detí v ročníku narodenia 2011- základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku klesla zaočkovanosť na 93,5 %, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 3,32 %.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 42 prípadoch, v 15 prípadoch bolo očkovanie dočasne kontraindikované, 4 deti majú dlhodobý pobyt v zahraničí, 6 detí je casus socialis – rodičia sa s deťmi nedostavili na

očkovanie (rómske etnikum), do ambulancie lekára sa dostavia len s chorým dieťaťom, kedy očkovať nie je možné.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 24 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

Nedostatky neboli zistené, 1 indikované dieťa bolo zaočkované (tab. č. 7).

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 31 dočasných kontraindikácií

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Epilepsia	2	-	2
Stav po meningitíde	1	-	1
Stav po operácii nezostúpeného semenníka	1	-	1
Astma	1	-	1
DMO	1	-	1
S p o l u	6	-	6

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých. ciest	1	-	1
S p o l u	1	-	1

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých. ciest	3	-	3
S p o l u	3	-	3

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	8	-	8
DMO	2	-	2
Epilepsia	3	-	3
Tubulárna skleróza	1	-	1
Astma	1	-	1
Stav po operácii nezostúpeného semenníka	1	-	1

Stav po meningitíde	1	-	1
S p o l u	17	-	17

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – preočkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	2	-	2
Juvenilná artritída	1	-	1
Autizmus	1	-	1
S p o l u	4	-	4

Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet iných dôvodov neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2012 do 31.8. 2013		
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie
B. Bystrica	105	7	13

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2012.

Bolo zistených 36 dočasných kontraindikácií, z toho 21x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 6x
- odsťahované dieťa – 3x
- nedostavili sa na očkovanie cas. socialis – 9x
- odmietli očkovanie - 2x
- dieťa je dlhodobo v zahraničí- 1x

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2012		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2013	
		abs.	%
B.Bystrica	36	15	41,7

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Boli nahlásené 2 lokálne reakcie po očkovaní, v obidvoch prípadoch sa jednalo o reakciu po očkovaní očkovacou látkou Infanrix Polio:

- Infanrix Polio č.š. AC 20B209AC – na druhý deň po očkovaní na mieste vpichu erytém veľkosti 8x6 cm
- Infanrix Polio č.š. AC 20B209AC – na druhý deň po očkovaní na mieste vpichu erytém veľkosti 10x15 cm, svrbenie, opuch

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania

je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

2. Odmietnutia povinného očkovania zistené v období od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013 okrem aktuálne kontrolovaných ročníkov narodenia

Okres	Počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania* od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013	Počet čiastočných odmietnutí povinného očkovania** od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013					
		DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumokokové invazívne ochorenia	MMR	DTaP-IPV v 6. roku života	MMR v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
	45	-	5	9	11	3	1
Spolu	45	-	5	9	11	3	1

* Kompletné odmietnutie povinného očkovania - rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti;

** Čiastočné odmietnutie povinného očkovania - rodič odmieta len konkrétny druh očkovania/očkovaní

3. Vykonať kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických	Počet kontrolovaných obvodov		
		Spolu	z toho počet ambulancií	
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie	S písomnou evidenciou teploty v chladničke

	obvodov		vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomerami	iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	24	24	22	22	0

V 2 obvodoch nebola vymenená chladnička (s výparníkom), napriek uloženým nápravným opatreniam pri kontrole očkovania vykonanej k 31.8.2012. Lekári na týchto obvodoch to zdôvodňujú tým, že v chladničkách sa neskladujú očkovačie látky, nakoľko si ich podľa potreby prevezmú z lekárne v deň očkovania.

Teplomerami majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovačích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodoch sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovačiu látku. Potrebná očkovačia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

5. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 24 pediatrických obvodoch. V porovnaní s predchádzajúcim rokom zaočkovanosť detskej populácie v okrese B. Bystrica poklesla v základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2011 o 3,32 %, čo znamená, že z celkového počtu 1033 detí indikovaných na očkovanie bolo zaočkovaných len 93,5 %. Príčinou nižšej zaočkovanosti proti týmto ochoreniam je nárast odmietnutí tohto očkovania zo strany rodičov.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,15 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám zaznamenávame pokles o 0,4 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,2 %, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života zaznamenávame vzostup o 0,9%.

Preočkovanie proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života pokleslo oproti minulému roku o 0,3%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný pokles celkového počtu zaočkovaných detí o 25%.

Celková zaočkovanosť proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb poklesla oproti minulému roku o 16,8%, proti pneumokokovým nákazám nebola očkovaná ani jedna osoba.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2013 bolo zaznamenaných 31 dočasných kontraindikácií očkovania, čo je oproti roku 2012 o 14 % menej, trvalé kontraindikácie neboli zaznamenané.

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2011 do 31.8. 2012 bolo uskutočnené v 15 prípadoch t.j. z celkového počtu dočasných kontraindikácií

(36) bolo doočkovaných 41,7 %. Doočkovanie dočasných kontraindikácií sa uskutočňuje na základe posúdenia zdravotného stavu ošetrojúcimi lekármi v spolupráci so špecialistami, ktorí stanovujú diagnózu kontraindikácie. Obvodní pediatri majú problém s neuhrádzaním očkovacích látok zdravotnými poisťovňami určenými na doočkovanie detí mimo stanovených termínov očkovania. Deti, ktoré mali kontraindikáciu očkovania, majú pediatri problém doočkovať po odznení kontraindikácie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2012 do 31.8. 2013 evidujeme vo všetkých ročníkoch narodenia 65 nahlásených kompletných odmietnutí očkovania, z toho 20 komplet. odmietnutí v kontrolovaných ročníkoch a 45 komplet. odmietnutí v ostatných t.č. nekontrolovaných ročníkoch. Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania vo všetkých ročníkoch k 31.8.2013 – 95 detí. V období od 1.9.2012 do 31.8.2013 evidujeme aj čiastočné odmietnutia očkovania vo všetkých ročníkoch narodenia u 95 detí. Odmietnutie sa týka jednotlivých druhov očkovania, najviac odmietnutí sa týkalo očkovania proti rubeole osýpkam a mumpsu. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.